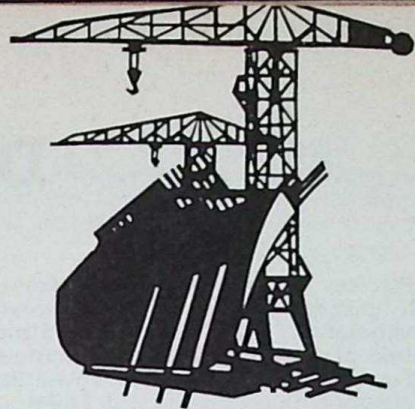

BOELE-NIEUWS

MAANDBLAD VOOR HET PERSONEEL

N.V. BOELE'S SCHEEPSWERVEN EN MACHINEFABRIEK - BOLNES

VERSLAG VAN DE VERGADERING VAN DE ONDERNEMINGSRAAD VAN 31 MAART 1958

Voorzitter de heer Joh. Boele; aanwezig alle leden. De voorzitter opent te 16 uur de vergadering en doet mededeling, dat aangezien de resultaten, over het gehele jaar 1957 genomen, nog gunstig zijn geweest, vrijdag 4 april 1958 volgens de winstdelingsregeling 6 % van het jaarloon over 1957 zal worden uitbetaald. Voor diegenen, die veelvuldig ongeoorloofd verzuimden in 1957 zal een correctie op de winstuitkering worden toegepast en wel voor iedere 50 uur boven 25 uur ongeoorloofd verzuim 1 %. De eerste 25 uur ongeoorloofd verzuim blijven voor deze keer buiten beschouwing.

Wat betreft onze activiteit in 1957 kan toegevoegd worden, dat in totaal in 1957 614 zee- en rivierschepen in reparatie zijn geweest. Hiervan zijn er 95 zeeschepen aan de werf geweest; 59 hiervan gingen op de helling. In Rotterdam werden 139 zeeschepen gerepareerd, waarvan 41 werden gedokt. Aan rivierschepen kwamen er 380 aan de werf, waarvan er 241 op de helling zijn geweest.

In deze aantallen zijn niet begrepen de kleinere reparaties aan de Stredam uitgevoerd. Dit betreft ongeveer 200 rivierschepen.

Aan nieuwbouw werd afgeleverd op 24 april 1957 het bouwnummer 961, het m.s. „Straat Lombok” aan de N.V. Koninklijke Paketvaart-Maatschappij en op 21 december 1957 bouwnummer 962, het m.s. „Straat Johore” aan de Koninklijke Java-China-Paketvaart Lijnen N.V.

Op het bedrijf konden in 1957 in gebruik worden genomen de nieuwe kantine aan de Beneden Rijweg, de brandsnijloods, de stoppingsvloeren op reparatiehelling II, de gasverwarming in de scheepsbouwloods en de werkplaats van de elektriciens.

Op 2 september 1957 werd de eerste paal geslagen voor de nieuwe reparatiehelling III.

Het totaal aantal werknemers op 31 december 1956 bedroeg 1185 en op 31 december 1957 1196.

Niet het gehele jaar 1957 is gunstig geweest. Door een belangrijke achteruitgang in de reparatieopdrachten waren in de laatste maanden de resultaten belangrijk minder gunstig en behoort ook voor ons bedrijf de spanning op de arbeidsmarkt nu tot het verleden. In 1958 — tot op heden — is van verbetering nog geen sprake.

De in 1957 begonnen uitbreidingen — voornamelijk dus de bouw van reparatiehelling III — zullen in 1958 kunnen worden voltooid.

Verdere plannen zullen niet, of niet in de gedachte vorm tot uitvoering kunnen worden gebracht.

Enige discussie ontstaat omtrent de winstuitkeringen en het ongeoorloofd verzuimen. De raad in zijn geheel spreekt zich uit, dat aan dit ongeoorloofd wegblijven paal en perk moet worden gesteld.

De directie stelt voor het niet uitbetaalde gedeelte

van de winstuitkering te storten in een op te richten fonds. Dit fonds moet een bestemming hebben, het belang van alle werknemers betreffende. Besloten wordt dit plan uit te werken en op de agenda voor de volgende vergadering te plaatsen.

Naar aanleiding van desbetreffende vragen wordt geantwoord, dat de betrekkingen van overleden werknemers, de uitgetrokken zieken, de in militaire dienst zijnde werknemers en de wegens hun leeftijd vertrokken, hun winstaandeel ontvangen. Wie al dan niet op eigen verzoek vertrok — de normale ontslaggevallen dus — niet.

De voorzitter doet mededeling omtrent de momentele gang van zaken in het bedrijf. Deze is niet meer zoals voorheen. Hij is niet hoopvol gestemd voor de directe toekomst. Vrachtprijzen daalden, schepen zijn en worden opgelegd. Voor de nieuwbouw zijn weinig aanvragen. Ook de reparatieprijzen zijn niet zoals zij zijn geweest. Overal steken wij onze voelhorens uit om mee te blijven doen. Willen wij echter mee blijven doen, dan moeten wij ons er van bewust zijn, dat wij onze produktiviteit opvoeren. Het later beginnen en vroeger ophouden met werken bij aanvang en einde van de werktijd, de uitbreiding aan de rustpauze gegeven, al deze verloren tijd brengt de winstmogelijkheid en daardoor de winstuitkering ook in gevaar. Velen zullen inzien, dat bepaalde methoden moeten verdwijnen. Een beroep wordt gedaan op de leden van de raad deze gedachte uit te dragen.

Van directiezijde zal alles worden gedaan om harerzijds de produktiviteit op te voeren en zoveel mogelijk werkopdrachten onze kant uit te krijgen.

Ook de reparatietijd moet worden beperkt, daarom zal overwerk op zaterdagmiddag wel eens nodig zijn. Omtrent het laatstvermelde, het verrichten van overwerk, ontstaat langdurige discussie. Weigeren van overwerk kan alleen worden aanvaard van bedrijfszijde als dit voortkomt uit zeer dringende redenen van persoonlijke aard. In het algemeen zullen de belangen van het bedrijf, hetgeen ook het werknemersbelang is uiteindelijk, om een bepaald schip op tijd klaar te krijgen, zeer zwaar wegen. De nieuw ingestelde regel om, zo enigszins mogelijk, overwerk vóór 12 uur op te dragen kan ten goede werken.

Gesproken wordt verder over het gereedschapsgeld van timmerlieden boven 21 jaar. Hieronder zijn er die schuld hebben. Geantwoord wordt, dat het gereedschapsgeld niet kan worden verhoogd; meer dan ooit moeten wij letten op het onkostencijfer. Oordeelt de baas aanschaffing nodig, dan wordt schuld geaccepteerd. Niemand zal zonder gereedschap komen te zitten.

Niets meer aan de orde zijnde, sluit de voorzitter te 17.35 uur de vergadering.

F.

DE MAGAZIJNEN

Bij een bezoek aan het Centraal magazijn raakte ik in gesprek met de nieuw benoemde magazijnmeester IJsselstein. Nou het ging goed met hem, zei hij, thuis ook alles goed, dus we mochten niet mopperen.

Toen kwam het gesprek op de klanten voor de balie, die door de uitgevers v. d. Driest, A. Kooy en P. Reints vlot en gratis aan de gewenste materialen werden geholpen. Hij vertelde, dat vaak nog mensen komen om materiaal, dat in een ander (sub) magazijn ook voorradig is, dan wel om spul dat nu eenmaal organisatorisch onder een ander magazijn hoort.

Het Centraal magazijn heeft wel veel, maar ook niet alles. Aan de hand van de afgegeven bonnen kan worden vastgesteld, dat lang niet iedereen zich voor het gewenste materiaal begeeft naar het dichtst zijnde magazijn.

Dat is natuurlijk niet de bedoeling geweest bij de verdeling van de verschillende artikelen over de magazijnen en submagazijnen. Deze zijn zodanig ondergebracht, dat men zo weinig mogelijk hoeft te lopen en dus ook zo weinig mogelijk tijdverlies heeft.

Daarom is het goed eens op te sommen het wat en het waar van deze magazijnen.

Nemen we eerst het

submagazijn aan de aanbouwkade

waar T. Versluis de scepter zwaait. Dit is een onderdeel van het Centraal magazijn. Hier worden uitgegeven: elektroden; bouten (bouten, speciale bouten, gegalvaniseerde/gecadmieerde bouten, tapbouten, tapeinden, haardschroeven, klinknagels, sluitringen, veerringen, splitpennen, enz.); poetsdoeken; reinigingsmiddelen (zeep, schuurpoeder, schuurband, emmers, dweilen, oliekannen, trechters, enz.); pakking (platen, vetpakking, ringen, schijven, hennep, lording, breekwerk, lampenkatoen).

In de

bergloods in de machinefabriek

vinden wij W. van Sprundel en P. Verboom. Hier heeft men opgeslagen: bestelde goederen voor de nieuwbouwschepen en voor de werf; reserveonderdelen en gereedschappen voor nieuwbouwschepen; in eigen bedrijf aangemaakte goederen voor nieuwbouw en werf; koper/brons; gietijzer; speciale staal-soorten; Boele standaard-onderdelen (doorvoeringen, nippels, enz.); pijpbeugels; galvaniseerwerk; gietwerk; isolatiemateriaal (Rocklaine, etc.) en men bewaart er: uitrusting van reparatieschepen; in bewerking zijnde grote onderdelen.

In het

pijpmagazijn

treffen we aan: pijpen (tot 8 à 10" diameter); stafmateriaal (vierkant, zeskant, rond, plat, max. afmeting 80 mm); flenzen. Hier geeft A. van Es uit. Pijpen groter dan 10" treffen we aan de andere zijde der werf aan en wel op het ijzeropslagterrein.

Dan, aan het andere einde van het terrein, vinden we het magazijn van de lasloods W.-zijde, hier is J. Bol de man. Uitgegeven worden: elektroden; bouten; moeren.

Dan het

profiel- en het nagelmagazijn,

beheerd door P. van Stenis en P. Hagoort. Dit magazijn ligt achter het bazenkantoor scheepsbouw. Hier wordt uitgegeven: licht profiel materiaal (plat tot 100 mm breed, half rond tot 63 mm, vierkant tot

35 mm; T-staal tot 25x25x5 en rond tot 37 mm. In het nagelmagazijn: nagels; kolen.

In het magazijn

elektrisch bedrijf/las- en brandartikelen

treffen we aan, naast B. v. d. Burger, W. van Vuren, A. Iseli en O. den Hartog, de volgende artikelen: elektroden; gas, zuurstof, kabels en looplampen. Verder alles op elektrisch gebied, maar dit laatste geldt alleen voor de elektriciens.

Eindigen we met het

Centraal magazijn

zelf. Dit heeft de uitgifte van de volgende voorraad-goederen: bouten (bouten, speciale bouten, gegalvaniseerde/gecadmieerde bouten, tapbouten, tapeinden, haardschroeven, klinknagels, sluitringen, veerringen, splitpennen, enz.); poetsdoeken; reinigingsmiddelen (zeep, schuurpoeder, schuurband, emmers, dweilen, oliekannen, trechters, enz.); appendages (afsluiters, kraantjes, thermometers, manometers, enz.); fittingwerk (nippels, slangklemmen, koppelingen, gasfittings, enz.); speciale bankwerkersartikelen (kopspieën, vetnippels, kogellagers, remvoering, borgdraad, looddraad, rollenketting, diversen); pakking (platen, vetpakking, ringen, schijven, hennep, lording, breekwerk, lampenkatoen); houtschroeven, draadnagels, enz. (slotschroeven, houtdraadbouten, krammen); speciale scheepsbouwonderdelen (kettingen, sluitings, zinkstukken, wantschroeven, tuigage, patrijspoorten e.d.); plaat, enz. niet metaal (karton, leer, fiber, eboniet, vilt, linnen, asbest, garen, zeildoek, papier, enz.); smeermiddelen (olie, vet, grafiet); conserveermiddelen (koolteer, carbol, patentmenie, pek, vloeimiddelen, lijm, vetkaars, kit, enz.); gummislang, zaklantaarn, touw, enz.; handschoenen.

VAKANTIE 1958

De reisdag is vastgesteld op 1 juli 1958, zodat op deze datum de nog openstaande vastgestelde snipperdag valt.

REUMA-COLLECTE

De opbrengst van de op het bedrijf gehouden collecte voor de Reuma-bestrijding bedraagt f 94,—.

REISVERENIGING

De datum van de jaarlijkse reisdag is nu vastgesteld op dinsdag 1 juli.

Met overgrote meerderheid kozen via het vragenformulier de leden de vraagtekenreis.

De tafelschikking per groep uit eenzelfde bus, vorig jaar ingevoerd, blijft gehandhaafd.

De busnummers komen dus op de tafels in het restaurant te ? te staan en ieder dient naar het eigen busnummer uit te kijken.

Bij de opgave in welke bus men ingedeeld wenst te worden, dient dus ook hiermede rekening te worden gehouden.

ROKEN EN GEZONDHEID

Het volgende interessante artikel stamt uit een Amerikaans blad. Aangezien roken en gezondheid toch blijkbaar wel twee aparte begrippen zijn wordt lezing hartelijk aanbevolen. Dan kunt u zelf overwegen waar u de voorkeur aan geeft, uw gezondheid of het zoveelste shaggie?

RED.

Na een diepgaande bestudering van 188.000 Amerikaanse mannen, die bijna vier jaar lang gecontroleerd werden, hebben twee onderzoekers van het Amerikaanse Kanker Instituut hun eindrapport opgesteld over het verband tussen vroegtijdige dood en de rookgewoontes — speciaal van kanker en hartziekten. Met het totale aantal van 11.870 sterfgevallen bij deze mannen (wier leeftijd van 50 tot 70 jaar varieerde toen deze studie in 1952 begon), konden Drs. E. Cuyler Hammond en Daniel Horn veel verder gaan dan hun bevindingen die ze eerder hadden gepubliceerd. Uit de statistische gegevens voorgelegd aan de A.M.A. (American Medical Association), concludeerden ze: 1) roken verkort in alle gevallen het leven; 2) sigaretten zijn verreweg het slechtst en het gevaar wordt groter naarmate de hoeveelheid die gerookt wordt groter is.

Het is vooral ontstellend, dat, hoewel de toename der sterfgevallen door longkanker het meest verontrustend was, roken de oorzaak kan zijn van een nog groter verlies aan mensenlevens door het versnellen van het proces van hartkwalen, waarbij een betrekkelijke kleine toename in het sterftecijfer meer sterfgevallen betekent, omdat hartkwalen veelvuldiger voorkomen. Het sterftecijfer van alle oorzaken bijeengenomen, is 68 % hoger voor sigarettenrokers dan voor niet-rokers. Het getal stijgt met het aantal gerookte sigaretten per dag, aldus de A.C.S. Vergeleken met het percentage van diegenen, die nooit hebben gerookt, is het:

- 1) 34 % hoger voor diegenen die minder dan een half pakje per dag roken
  - 2) 70 % hoger voor diegenen die een half pakje tot een pakje per dag roken.
  - 3) 96 % hoger voor een tot twee pakjes per dag.
  - 4) 123 % hoger voor twee of meer pakjes per dag.
- Voor diegenen die alleen sigaren roken, stijgt het percentage met 22 % en voor pijprokers met 12 %. Voor gemengde rokers, d.w.z. pijp en sigaretten, ligt het percentage er tussen in.

I. LONGKANKER: „Een opvallend verband”. Van 32.392 mannen die nog nooit hadden gerookt, zijn er maar vier gestorven aan kanker, waarvan microscopisch bewezen is dat dit zijn oorsprong in de longen had, maar van 108.000 sigarettenrokers waren er 265 dergelijke bewezen gevallen (van de 397 aangegeven gevallen). Zelfs voor mannen die minder dan een pakje per dag rookten, was de kans op longkanker 15 maal groter dan voor diegenen die niet rookten; tussen een en twee pakjes per dag 43 maal groter en bij twee of meer pakjes per dag 64 maal zo groot.

II. ANDERE KANKERGEVALLEN: Voor het eerst hebben Drs. Hammond en Horn een duidelijk verband gevonden tussen sigaretten roken en kanker op andere plaatsen: de alveesklier, waar het sterftecijfer 50 % stijgt; de nieren, stijging 58 % de blaas 117 %; de maag 61 %; lever en galblaas 352 %.

Kanker op dergelijke plaatsen kan veroorzaakt worden of door directe inwerking van stoffen uit de sigarettenteer of door verspreiding vanuit een onontdekt gezwel in de longen. Er bestond geen verband tussen roken en leukemia (ziekte van witte bloedlichamen) of kanker van de hersenen, de dikke darm of de endeldarm.

ANDERE LONGKWALEN: Het sterftecijfer van rokers was bijna twee maal zo groot als dat van niet-rokers; bijna vier maal zo groot als in die gevallen waar longontsteking of griep de doodsoorzaak was.

MAAGZWEER: Het sterftecijfer van rokers lag 116 % hoger voor diegenen die een zweer aan de 12-vingerige darm hadden. Toen Hammond en Horn een vergelijking wilden maken voor maagzweeren, maakte de grafiek zo'n grote uitslag dat dit niet geregistreerd kon worden op kaarten van het normale formaat; er was niet één sterftegeval voor niet-rokers, 46 bij sigarettenrokers en 5 bij andere rokers.

LEVERONTSTEKING: Sterftecijfer bij rokers 93 % hoger.

HART EN BLOEDVATEN: Het aantal sterfgevallen toegeschreven aan ziekte van de kransslagaders, steeg naar gelang van het aantal gerookte sigaretten: minder dan een ½ pakje per dag 29 %; een half tot een heel pakje 89 %; een tot twee pakjes 115 %; twee of meer pakjes tot 141 % (pijprokers slechts 3 %; sigarenrokers 28 %). Bij sigarettenrokers was het aantal sterfgevallen door hartaanvallen 3 % hoger dan bij niet-rokers; bij slagaderverkalking 46 % hoger.

ONGELUKKEN EN ZELFMOORD: Sterftecijfer was 6 % hoger bij niet-rokers, wat Hammond en Horn te weinig vonden om belangrijk te achten.

Als de sigarettenrokers in dezelfde verhouding waren gestorven als de niet-rokers zou het aantal sterfgevallen bij de bestudeerde mannen 4651 hebben moeten zijn; maar er waren in werkelijkheid 7316 sterfgevallen. Van de 2665 gevallen „te veel”, werden er niet minder dan 1338 (52 %) toegeschreven aan kwalen van de kransslagader, en 1670 (64 %) aan alle ziekten van hart en bloedvaten bij elkaar. Dit kwam overeen met 360 sterfgevallen door longkanker en 359 door andere vormen van kanker.

UITSCHIEDEN MET ROKEN?

Zelfs wanneer iemand gedurende vele jaren een hartstochtelijk roker is geweest, kan hij het risico van een voortijdige dood verminderen door het roken op te geven, verklaarden Hammond en Horn. Als iemand een jaar of langer van het roken af is, zijn zijn kansen reeds verbeterd.

Het sterftecijfer onder matige rokers (minder dan een pakje per dag), nadat deze tien jaar of langer niet meer gerookt hadden, lag voor de meeste doodsoorzaken nauwelijks hoger dan onder degenen die nooit gerookt hadden; dit was 50 % hoger voor degenen die tien jaar geleden veel gerookt hadden en het aantal gevallen van longkanker nam daarbij een opmerkelijk grote plaats in.

STAD CONTRA PLATTELAND. De gewoonte van het sigarettenroken neemt toe, naarmate men dichterbij de grote steden komt, en daarmee ook het verschijnsel van de longkanker. Toen Hammond en Horn hun cijfers vergelijkbaar maakten, rekening houdende met de verschillen in het percentage rokers (50 % van de mannen van de plattelandsbevolking rookt sigaretten en 62½ % van de mannen uit de grote steden) zagen zij dat het aantal sterfgevallen door longkanker in de steden nog 1/3 hoger lag. Dit kan een afspiegeling zijn van betere methoden om de diagnose te stellen in de grote medische centra, of het resultaat van verontreiniging van de grotestadslucht. De onderzoekers Hammond en Horn zijn geen arts, maar dokter in de biometrie — de bestudering van ziekten door het analyseren van de medische verschijnselen. Hammond en Horn waren beiden hartstochtelijke sigarettenrokers toen hun eerste rapporten gepubliceerd werden; nu roken zij een pijp.

PERSONEELSVERENIGING

Zoals elders in dit blad is gemeld, is in maart jl. een bridgeclub opgericht, terwijl de sedert 1926 bestaande damclub „Ons Genoegen” te Bolnes voortaan onder de naam „Boele's Damclub” gaat verder spelen.

Het is u bekend, dat elke vereniging een bestuurslid heeft aangewezen als afgevaardigde voor de te houden vergaderingen der personeelsvereniging.

Hieronder volgt een opstelling van de diverse verenigingen met daarachter vermeld de namen van de afgevaardigde personen:

Wandelsportvereniging	K. Nugteren
Reisvereniging	A. P. Louter
Mannenkoor	T. Ringlever
Tafeltennisclub	L. Teeler
Klaverjasclub	H. van den Adel
Hengelsportvereniging	J. van der Velde
Toneelclub	W. Kooy
Muziekvereniging	E. Goedebuure
Postzegelclub	J. G. Punt
Voetbalclub	P. de Wijer
Bridgeclub	J. Dupré
Damclub	T. W. de Ruyter
Brandweer	M. Huizer

Wanneer een lid van één der bovenvermelde verenigingen, die dus tevens lid van de personeelsvereniging is, vragen of klachten heeft over zaken der personeelsvereniging betreffende, dan kan dit dus aan één der bovengenoemde vertegenwoordigende personen worden medegedeeld; dezen brengen de vragen of klachten dan op de eerstvolgende vergadering der personeelsvereniging ter tafel.

Het dagelijks bestuur bestaat uit de volgende personen:

H. J. Weeteling, voorzitter;
J. Seton, secretaris;
B. L. de Weerd, penningmeester.

Deze personen vertegenwoordigen geen vereniging; leden die geen lid van de één of andere vereniging zijn, kunnen hun vragen of klachten tot één van deze drie laatstgenoemde personen richten.

Nuttig is het nog weer eens te vermelden dat het lidmaatschap der personeelsvereniging noodzakelijk is voor het verkrijgen van kaarten voor St.-Nicolaasvieringen en contactavonden.

Elke keer weer zijn hier moeilijkheden mee. Speciaal voor de kinderen met de St.-Nicolaasmiddag is het wel sneu als zij door onwetendheid of vergeetachtigheid van Pa buiten moeten blijven.

J. S.

DE TIJDELIJKE TOESLAG OP DE KINDERBIJSLAG

Na de uitbetaling van de K.B. over het 1e kwartaal 1958 zijn verschillende vragen gekomen in de trant van: Waarom krijgt mijn collega met hetzelfde aantal kinderen, hetzelfde uurloon, enz. de duurtetoeslag wel en ik niet?

Voor de beantwoording van deze en soortgelijke vragen zullen wij hieronder een verklaring proberen te geven, hoewel het zeer ingewikkeld is.

In maart is van kracht geworden een wetsontwerp inhoudende tijdelijke verhoging van de kinderbijslag over het jaar 1958.

Volgens deze wet nu heeft de arbeider in de zin der kinderbijslagwet, wiens loon over een kalenderkwartaal niet meer dan f 16,— gemiddeld per dag bedraagt, over de dagen waarover hij kinderbijslag ontvangt, recht op een duurtetoeslag van f 0,10 per dag, voor elk kind.

Wat moeten wij onder dat loon, dat dus om de toeslag te ontvangen, over een kwartaal berekend, niet meer dan gemiddeld f 16,— per dag mag bedragen, verstaan? Dit is het werkelijke in dat kwartaal op het loonstrookje vermelde brutoloon. „Uitsmeren” over meer kwartalen, zoals bij de loonbelasting over een half jaar gebeurt, mag dus hier niet.

Erbij geteld moeten worden eventuele uitkeringen volgens de sociale verzekeringswetten en gratificaties. Winstuitkering, overwerkgeld en tariefloon tellen natuurlijk ook mede als loon. De vakantietoeslag wordt echter niet medegeteld.

U vindt deze bedragen opgeteld in de kolom „totaal fiscaal loon”. Nu telt u nog erbij het bedrag ingehouden als pensioenfondspremie.

U heeft dus door samentelling vanaf uw loonstrookjes, met inachtneming van het bovenstaande, voor het kwartaal een bepaald loonbedrag verkregen en dit bedrag deelt u voor het eerste kwartaal 1958 door 78. Komt de deelsom boven f 16,— per dag uit, dan heeft u geen recht op de tijdelijke duurtetoeslag.

Bij de bepaling van het aantal dagen moeten naast de gewerkte dagen ook de wachtdagen voor ziekten en ongevallenwet worden medegerekend; u ontvangt over deze dagen toch ook de kinderbijslag.

Over de duurtetoeslag is loonbelasting verschuldigd, welke direct op het bedrag wordt ingehouden. Bij diegenen, die de toeslag ontvangen, is dus direct het — netto — uit te betalen bedrag aan toeslag bij het hoofdbedrag aan Kinderbijslag gevoegd.

Hopelijk is hiermede deze wel zeer ingewikkelde geschiedenis voor u wat verduidelijkt.

F.

LEERSCHOOL VOETBAL

De uitslag van de op vrijdag 1 mei gespeelde wedstrijd leerschool Scheepsbouw versus leerschool Machinebouw is nu niet direct een daverend succes voor de Scheepsbouwers geworden. Ondanks krasse uitlatingen vooraf is het hun niet gelukt een 7—2 nederlaag te ontgaan. Hiermede is de verloren wedstrijd van vorig jaar wel grandioos door de Machinefabriek gewroken.

Voor de toeschouwers was de kamp bijzonder interessant om te aanschouwen, want de grote verscheidenheid aan shirts gaf steeds interessante puzzels op te lossen. Je moest meer naar de gezichten kijken dan naar wat er onder was om uit te kunnen maken wie bij wie hoorde. Vooral om uit te maken of teruggespeeld dan wel op doel geschoten werd en of men in eigen dan wel het vijandige doel schoot, was niet altijd makkelijk. Ook buitenspel of geen buitenspel was een vermakelijke aangelegenheid. Behalve dan voor scheidsrechter G. Visser, die er nog lelijk op aangekeken werd ook. Hij verdient dan ook wel bijzondere hulde.

Een chronologisch verslag van de wedstrijd te geven is erg moeilijk, maar er waren fraaie doelpunten bij. Ook waren er spelers onder deze 22, die voor onze bedrijfsvoetbalelftallen voor deze zomer eens bekeken moeten worden.

Iedereen heeft zijn best gedaan, van de grootste — 1.95 m tot de kleinste — 1.50 m en het meest verheugende was dat in ieder geval Boele gewonnen heeft.

BRIDGE-NIEUWS

Op woensdag 5 maart jl. werd in de kantine, in een geanimeerde stemming, de eerste Boele-bridgedrive gespeeld. Na een kort openingswoord van de heer De Waal, waarin hij de aanwezigen dankte voor hun opkomst, werd onder leiding van de heer Keukenbring een begin gemaakt met het spelen van de ronden. De eerste ronde verliep wat stroef, doch spoedig kwam de stemming erin en werd overal lustig geboden en rondgepast. In groep I werd een hevige strijd geleverd om de eerste plaats, die ten slotte door de paren Oostrijk—Vogelenzang en Nic. Ponder—H. de Jong werd gedeeld; hier moest dus het lot beslissen.

In groep II was de strijd iets minder hevig, doch ook hier gaven de deelnemers elkaar weinig toe en waren het de heer en mevrouw De Jooden die met de taart gingen strijken. Met het tellen van de punten was enige tijd gemoeid, daar de juryleden in groep I een punt kwijt waren, dat ten slotte bij de heren Schimmer en Den Haring thuis bleek te horen.

Tijdens het tellen van de punten werd er, op verzoek van enige aanwezigen, gelegenheid gegeven zich in te schrijven en zodoende tot een bridgevereniging te komen.

Nadat alle punten geteld waren en de prijzen versneden en uitgedeeld, sloot de heer De Waal de avond met de belofte het nog eens gezamenlijk over te doen en konden de deelnemers — hard lopend — nog net de laatste bus halen.

De uitslag was als volgt:

Groep I:

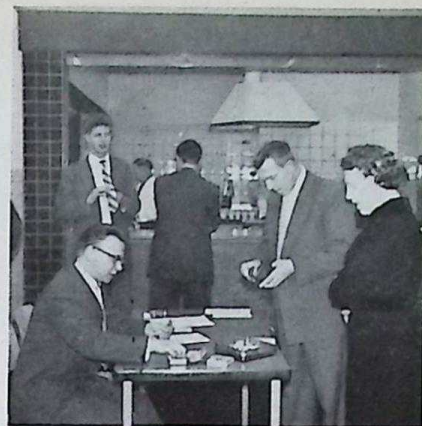
1. De heren Oostrijk—Vogelenzang	38	punten
2. De heren Nic. Ponder—H. de Jong ..	38	„

WETTELIJKE AANSPRAKELIJKHEID

Volgens de wet is het mogelijk dat de rechter de werkgever veroordeelt, om de kosten te betalen van schaden, welke de werknemer in diensttijd aan anderen toebrengt. Vooral bij persoonlijke ongelukken kan dit grote risico's met zich brengen.

Het is daarom, dat in diensttijd, dat is de tijd waarover loon wordt uitbetaald of vergoeding wordt gegeven, een werknemer geen gebruik mag maken van motorfiets, scooter of bromfiets ten behoeve van het bedrijf.

Voor vervoer naar werkobjecten buiten het bedrijf, bijv. in de Rotterdamse havens, Stredam enz. dient gebruik te worden gemaakt van autobus, taxi of rijwiel.

3. De heren Van Pelt—De Waal	37½	punten
4. De heer en mevr. M. van Zuilekom	34	„
5. De heer en mevrouw Tiemeyer	31	„
6. De heren Schimmer—Den Haring ..	27½	„
7. De heren G. de Jong—Annyas	26½	„
8. De heer en mevrouw B. Labrijn	19½	„

Groep II:

1. De heer en mevrouw De Jooden	38	punten
2. De heer en mevrouw Klapwijk	36½	„
3. De heer en mevrouw Gunters	36½	„
4. De heer en mevrouw Noordanus	32	„
5. De heren Van Ommeren—Zipro	29	„
6. De heer en mevr. P. van Zuilekom	28½	„
7. De heren Sterkenburg—Van der Kuil	27½	„
8. De heren Dupré—Dorsman	24	„

BRIDGECLUB

In aansluiting op de drive is op donderdag 20 maart jl. opgericht de Bridge-vereniging „Boele”.

Als bestuur werd gekozen:

- J. P. de Waal, voorzitter;
 J. Dupré, secretaris;
 A. Schimmer, penningmeester.

De agendapunten van de oprichtingsvergadering werden vrij vlot afgehandeld, waarbij het volgende besloten werd:

De vereniging zal als lid van de Rotterdamse Bridgebond aan de competitie deelnemen. Verder zullen de leden in onderlinge paren en viertallencompetities ingedeeld worden, waarvan dan de best geklasseerden deel zullen nemen aan de bondscompetitie. Degenen, die nog niet kunnen briden worden in een aparte groep met de grondbeginselen vertrouwd gemaakt, waarna zij in de onderlinge competitie de nodige routine op kunnen doen. Als speelavond is gekozen de woensdag, en wel van 7.30—11 uur in zaal III van onze kantine. De contributie is vastgesteld op f 0,75 per maand + f 1,— inschrijfgeld.

Wij hopen, dat deze vereniging uit zal groeien tot een prettige club en wensen haar veel succes op bridgegebied toe. Mochten er nog bridgers en niet-bridgers belangstelling hebben, zij zijn elke woensdagavond van harte welkom.

HET ATOOM (II)

De vorige keer hebben we gezien in welke orde van grootte zo'n atoomkern is, en nu zullen we een atoom wat nader gaan bekijken. Om een atoomkern kunnen nul tot bijna honderd elektronen cirkelen, bij 0 is de kern naakt, iets wat bijna niet voorkomt. In het eenvoudigste atoom cirkelt om de kern één elektron op een baan, die op betrekkelijk geringe afstand van de kern loopt en wordt aangeduid als de K-baan, dit eerste en eenvoudigste atoom is waterstof.

Komt er een tweede elektron bij, dan cirkelt het om dezelfde afstand maar niet in dezelfde baan, zoals de vorige keer schematisch is aangeduid, doch in een die met een hoek van 120° op de eerste staat. Dus anders dan in ons zonnestelsel want daar cirkelen de planeten in het zelfde vlak om de zon.

Daarom spreekt men ook niet van elektronenbaan, maar van schil. Komt er een derde elektron bij dan moet deze naar een iets grotere afstand van de kern verhuizen op een baan aangeduid met L, met 2 elektronen nl. is bolschil-K bezet en sluit zich af, vandaar dat het een edelgas is, helium.

De tweede schil L is aanmerkelijk ruimer, hier kunnen niet 2 maar 8 elektronen op cirkelen; is zij bezet dan telt het atoom $2 + 8 = 10$ elektronen: het edelgas neon. Komt er een elfde elektron bij dan moet deze verhuizen naar de M-schil, hier kunnen 18 elektronen een plaatsje vinden en zo verder. K-schil 2; L-schil 8; M-schil 18; N-schil 32, enz. resp. 2×1^2 ; 2×2^2 ; 2×3^2 ; 2×4^2 , enz.

Alle atomen streven ernaar hun buitenste elektronenschillen vol te maken teneinde ook edelgassen te worden. Hieruit is hun scheikundig gedrag te verklaren, zij gaan verbindingen aan om de leemten in hun buitenste elektronenschil gezamenlijk te vullen. De atomen vormen groepen, moleculen genoemd.

Rangschikken we de atomen naar hun aantal elektronen dan staat waterstof onderaan met 1 elektron en uranium met 92 elektronen bovenaan. Het is dus niet toevallig dat ze uranium nodig hebben om een atoombom te maken. Het is het atoom dat het meest labiel is, dus het gemakkelijkst te splijten.

Als we nu de kern van het atoom eens gaan bekijken dan zien we, dat deze kern ook weer opgebouwd is uit lichaampjes, protonen en neutronen. De protonen positief geladen houden de elektronen vast, welke negatief geladen zijn, hieruit volgt dat het aantal protonen gelijk is aan het aantal elektronen die rondom de kern cirkelen.

Het aantal neutronen is niet altijd hetzelfde, bij de lichte elementen ± 2 maal het aantal protonen, bij de zwaardere $\pm 1,5$ maal het aantal protonen. En bij eenzelfde element is dat ook niet altijd hetzelfde, er zijn nl. uraniumkernen met 142, 143 en 146 neutronen. Dit noemt men isotopen, een lichte isotoop wanneer er minder neutronen dan normaal inzitten, een zware isotoop als er meer dan normaal inzitten.

Van de drie typen uraniumkernen laat die met 143 neutronen zich het gemakkelijkst tot splitsing brengen. Dit splitsen is natuurlijk niet zo eenvoudig dat je een mes neemt en zo'n ding doormidden snijdt. Wat we gaan doen is eigenlijk een blok uranium bombarderen met neutronen, dus diezelfde neutrale lichaampjes als in de kern van atomen zitten. Als we er nu maar genoeg op afschieten zal er best eens een neutron zo'n uraniumkern raken.

Heeft een treffer plaats en is een eerste kern tot splitsing gebracht, dan valt deze uraniumkern uit elkaar en vormt 2 nieuwe elementen, meestal een bariumkern en een kryptonkern, hierbij de overtollige eigen neutronen uitstotend met een snelheid van 50.000 km/sec. De vrije neutronen dringen andere

kernen binnen en splitsen deze, op hun beurt neutronen uitstotend in de reeks 5, 25, 125, 625, 3125, enz. In een fractie van een seconde is de hele massa geexplodeerd, Atoomontploffing! Bij de ontploffing van een atoomkern gaat $\pm 1/10\%$ van de massa verloren, dit wordt nl. omgezet in energie. Zo geschreven lijkt het weinig, maar 1 gr. massa komt overeen met 1.000.000 kg steenkool. Hieruit blijkt wat een fabelachtige krachtbron er in kernsplitsing schuilt.

ARBEIDSONGEVALLEN

Het wordt tijd, dat ik weer eens een stukje bijdraag voor het personeelblad; en het ernstige ongeluk, dat een der leden van het personeel is overkomen aan boord van een reparatieschip is een goed aanknopingspunt. Als ik het goed heb begrepen, hebben de twee scheepmakers die ochtend een uurlang op het luik, dat tenslotte uit de sponning glipte, gewerkt. Zij hebben dus beiden een gevaar gelopen, dat een van hen tenslotte voor lange tijd uit de kring van zijn gezin en vrienden heeft gerukt. En, zoals de oudere maat mij vertelde: je kijkt heus wel uit, als je ergens aan het werk gaat! Het is gebleken, dat goed opletten en alle voorzorgen in acht nemen toch wel een van de voornaamste beveiligingen vormt bij het werk, en zelfs in die gevallen zit de pechduivel altijd op de loer. In dit geval was er geen openstaand luik, waar bij werd gewerkt. Het is mij dikwijls opgevallen, en ik heb er vroeger al eens op gewezen, dat bij het werken bij een openstaand luik zo dikwijls een eenvoudige voorzorg wordt vergeten, nl. het ophangen van een stevig net onder de opening. Er zijn van deze netten aanwezig in het magazijn; maar ik heb ze nog nooit zien gebruiken. Het is natuurlijk waar, dat in vele gevallen een openstaand luik wordt gebruikt om met de kraan materiaal aan- en af te voeren, en dan is het niet mogelijk. Maar er zijn zeker gevallen, waar deze voorzorg kan worden getroffen.

Maar wat mij in het genoemde geval ook door mijn hoofd is gegaan, was: waarom geen valhelm gedragen? Er werd onder een open luik gewerkt; hoe dikwijls heb ik al niet gehoord: nou, dokter, dat is weer net goed gegaan: en, indien de man een helm had gedragen was er een redelijke kans geweest, dat hij minder erg terecht was gekomen. Ik weet wel, het staat vreemd, zo'n ding; maar ik zou toch een lief ding geven als er wat meer van die gekke dingen werden gedragen; vooral op plaatsen, waar wat naar beneden kan komen zoals in een machinekamer en onder een open luik. En hoe dikwijls zou een dikke buil met enige dagen hoofdpijn als gevolg niet zijn voorkomen, als „zo'n ding” werd opgezet. Het zijn maar kleinigheden, en een kniesoor die daarover klaagt: maar ik voel zelf toch altijd heel weinig voor onzachte aanraking met een stuk ijzer of hout; en bij het sluipdoor-kruipdoorspelen, dat zovaak moet gebeuren in de nieuwbouw is de kans op een lelijke dreun toch altijd vrij groot.

Denk er eens over na!

M.

Tentoonstelling Scheepsbouw- leerlingenopleiding

Donderdag 24 april werd voor de ouders van de leerlingenleerschool Scheepsbouw een zeer geslaagde contactavond gehouden.

Te 8 uur kwamen de diverse genodigden in de kantine-zaal bijeen waar de heer Joh. Boele met een kort woord opende. Daarna hield de heer Belgrave, directeur van de Stichting Bemetel, een toespraak waarbij de ouders werden aangespoord de zo goed georganiseerde bedrijfsopleidingen te waarderen. Zij vooral dienen te bevorderen, dat hun zoons met goed gevolg deze weg, die tot het vakmanschap leidt, aflopen.

Dit kunnen zij doen door belangstelling te tonen voor zowel de theoretische als praktische vorderingen bij deze vorm van bedrijfsonderwijs en bij het onderwijs op avond- en dagnijverheidsscholen.

Zij kunnen moed inspreken als het eens moeilijk gaat en belangstelling tonen en van hun kant, naast de directie, achter de opleiding staan. Het gaat voor de leerling niet altijd op rolletjes.

Juist voor de opleiding in het vak ijzerwerken/afschrijven liggen de kansen voor de jongens zo gunstig. Hier meer dan in welk ander vak in de scheepsbouw, zijn de toekomstmogelijkheden voor de volledig opgeleide vakman, zeer goed te noemen.

Dit is een vak, waar een goede kracht, die zich ook verder theoretisch bekwaamt mee kan doen met diegenen die een U.T.S. of een M.T.S. hebben gevolgd, wanneer het om promoties gaat.

Hij onderstreepte nog eens nadrukkelijk dat, ofschoon genoeg bekend maar eigenlijk nooit vaak genoeg gezegd, het volledige vakmanschap de meeste zekerheid geeft voor goed werk, voor behoud van werk en ook dat de volledige beheersing van het vak voor de mens zelf een grote voldoening is.

De volslagen vakman voelt, dat hij iets beheerst, dat hij geslaagd is voor deze kant van het leven.

Na deze opwekking werden enkele films gedraaid met als eerste een film uit 1937, waarop de bouw van de „Chahsevar” opgenomen was.

Een wel bijzonder interessante film van een wel zeer bijzondere opdracht. Een jacht te bouwen voor de toenmalige Shah van Perzië (nu Iran) in ongeveer een half jaar tijd compleet met bijpassend dok, omdat dit schip op weg naar zijn bestemming, de Kaspische Zee, diverse Russische rivieren met ondiepe plaatsen moest passeren.

Het dok met zijn geringe diepgang kon daar wel overheen. Diverse bekende gezichten, alleen natuurlijk in jongere uitgave, zagen wij.

Daarna werd gedraaid een kleurenfilm over de bouw van het s.s. „United States” en een bedrijfsfilm.

Deze laatste is moeizaam samengeplakt van diverse

korte opnamen en geeft de plaatsing van de 37 ton zware kop van de „Straat Johore”, de tewaterlating van het voorschip voor de „Farrapo” en enkele andere beelden uit het bedrijf. Zowel deze als de „Chahsevar” film zou eens in grotere kring voor belangstellenden gedraaid kunnen worden bij een geschikte gelegenheid. Na een kop koffie begaf men zich naar zaal III waar een interessante tentoonstelling omtrent de opleiding was ingericht.

Langs de tekeningen en uitslagen van de deelnemers aan de opleiding Scheepsbouw en -cursussen kwam men bij examenwerkstukken van verschillende jaren. Verder de oefenstukjes en stukken, welke in de loop der opleiding worden gemaakt en de gereedschappen, welke de ijzerwerker-afschrijver gebruikt.

Ook waren er zeer veel bedrijfsfoto's van oudere zowel als recente datum uitgesteld en het geheel werd aangevuld door de modellen van enkele op het bedrijf gebouwde schepen.

Voor het laatst bewaren wij één van de twee in de leerlingenwerkplaats gemaakte roeiboten, welke boot met niet geringe moeite de zaal was binnengekregen en daar nu te pronk stond.

Van de geboden gelegenheid is gebruik gemaakt om donderdag en vrijdag overdag totaal 175 jongens van de Lagere scholen te Bolnes en van de Lagere Technische Scholen uit de omgeving op de tentoonstelling te ontvangen, gecombineerd met een rondleiding op het bedrijf.

Speciaal de excursie van de Lagere Scholen was iets aparts. Veel belangstelling hadden deze jonge knapen voor ponsdoppen en de diverse schroetbakken.

Uitroepen als „joh, daar hangt je vader” bij het vinden van een tijdkaartenbak met de naam van een zekere baas er op — gaven de rondleiders weer eens iets anders dan de gewone reacties.

Zaterdagmiddag was de zaal voor het publiek opengesteld. Hier was echter helaas minder belangstelling. Al met al een geslaagd initiatief en herhalingen zullen zeker volgen.

VOETBALNIEUWS

De bedrijfsvoetbalcompetitie 1958 gaat weer beginnen en de openingswedstrijd zal zijn Boele—Van Splunder op vrijdag 9 mei te Ridderkerk op het terrein van R.V.V.H. aanvang 6.45 uur.

Op donderdag 1 mei speelde een combinatie van Boele tegen Van Dam en deze wedstrijd werd door ons met 7—1 gewonnen en zo sleepte Boele een beker in de wacht die beschikbaar was gesteld door Sporthuis S. Heiden.

De afdelingen zien er dit jaar als volgt uit:

Afd. A:	Afd. B:
Van der Ben I	Van der Ben II
Boele I	Boele II
Combinatie I	Van Es I
Van Dam I	Gebr. Pot I
Electro I	Gem. Personeel I
Kemper I	Gusto I
Klinknagel I	N.A.M. I
Nederland I	Nederland II
Van Splunder I	Schram I
Van Vliet I	Velo I

Maandag 12 mei wordt gespeeld Boele II—Nederland II ook op het R.V.V.H. terrein. Aanvang 6.45 uur. Door middel van een raambiljet bij de portier zullen wij u op de hoogte houden van de te spelen wedstrijden van onze elftallen.

Op zaterdag 30 augustus 1958 gaan wij weer naar Amsterdam om mee te doen met het door N.D.S.M. georganiseerde toernooi waarin wij vorig jaar als overwinnaar uit het strijdperk kwamen. De wisselbeker moet hiermee worden verdedigd.

Wij hopen dat de competitie een prettig verloop zal hebben en wensen onze jongens goede resultaten toe.

AFSTAPPEN!

In de fietsen- en bromfietsenbewaarpplaats komt het vaak voor dat men in de stalling zelf al rijwiel of bromfiets bestijgt en naar buiten rijdt. Dit brengt gevaar mede van beschadiging aan kleding van anderen.

Totdat men buiten op de rijweg is moet het vervoermiddel aan de hand worden gehouden.

Door de bewaker kan de toegang worden ontzegd aan hen die zich aan deze regel niet wensen te houden.

Op 15 februari overleed na een langdurige ziekte de onderbaas bij de scheepsbeschieters

W. H. DE HEER

Ook hij zelf had gehoopt weer eens zover te komen, dat hij zijn werk opnieuw zou kunnen opvatten. Het heeft niet zo mogen zijn.

Van 10 maart 1929 tot 21 juli 1945 en van 30 mei 1949 af was hij bij ons bedrijf werkzaam. Eerst als scheepsbeschieter en van 14 mei 1956 af als onderbaas.

Mede door zijn groot vakmanschap was hij de vraagbaak voor vele jongeren.

Wij verliezen in hem een goed collega, een collega die niet spoedig vergeten zal worden.

BOELE'S MANNENKOOR

Dinsdag 22 april was het voor ons koor, uiteraard ook voor het dameskoor een feestelijke avond. De dirigent van beide koren, de heer De Vries, herdacht zijn 25-jarig jubileum als dirigent.

Onze voorzitter opende de avond met de heer en mevrouw De Vries toe te spreken en memoreerde de ups en downs van onze koren. Hij sprak de hoop uit dat wij onze dirigent nog lang mogen bezitten.

Samen met de presidente van het dameskoor bood hij de jubilaris een enveloppe met inhoud aan en mevrouw De Vries werd in de bloemen gezet. Koffie met koek werd geserveerd en toen luisterde men naar de bandopnamen van de uitvoering van 1 maart.

De heer De Vries dankte daarna voor de belangstelling bij zijn jubileum ondervonden.

Zaterdag 1 maart jl. hield Boele's Mannenkoor zijn tweede contactavond in de nieuwe kantine met een zeer goed gevulde zaal. Nadat de voorzitter om ca. 7 uur de avond geopend had met een hartelijk welkom aan de directie, vertegenwoordigers der verschillende bedrijfsverenigingen en andere belangstellenden, trad het Mannenkoor op de planken om diverse nummers te zingen, o.a. het veelgevraagde „Die zwölf Räuber“, hetgeen een spontaan applaus opleverde. Daarna trad het Dameskoor „Advendo“ op o.l.v. dezelfde dirigent. Ook hier werden de nummers fraai gezongen. Daarna kwam nog voor de pauze het mannenkoor met enkele nummers en tenslotte de koren gezamenlijk met „An der schönen blauen Donau“.

Na een verfrissing genoten te hebben in de pauze (keurig verzorgd, hulde aan de heer Kooy) werd het tweede gedeelte door de Toneelvereniging „De Kreek“ onder regie van de heer Joh. Punt verzorgd met de klucht „Drie is te veel“.

Het werd een groot succes voor de spelers die een daverende ovatie verdienden en ook kregen. Ook deze toneelvereniging had hiermede een zeer geslaagde avond.

De spelers en speelsters werden bedankt door de voorzitter van het Mannenkoor T. Ringlever onder aanbieding aan de dames van een prachtige ruiker.

Om ca. 11.30 uur dankte onze voorzitter voor de grote opkomst en belangstelling voor de vereniging. Het Mannenkoor kan op een zeer geslaagde avond terugzien en u weet het, wij repeteren elke dinsdagavond tussen 8 en 10 uur in de kantine; nieuwe leden hartelijk welkom.

P. A. VAN BENNEKOM

Overleden 22 maart 1958

Op 26 maart jl. werd onze collega P. A. van Bennekomp op de Zuiderbegraafplaats te Rotterdam ter aarde besteld.

In 1947 bij ons bedrijf in dienst getreden, was hij werkzaam als ijzertransporteur, totdat een korte ziekte zijn levenslijn afsneed.

Nog enkele maanden en hij zou, wegens zijn leeftijd, zijn werk hebben beëindigd. Het heeft niet zo mogen zijn. Altijd leverde hij rustig en goed gehumeurd zijn aandeel in de arbeid.

Hij ruste in vrede.

GEPENSIONEERDEN

A. A. VAN PELT

Scheepsbeschieter

M. OUWENS

Op 29 maart 1958 viel het afscheid van A. van Pelt. En naar aanleiding daarvan wilden we wel eens horen hoe of het was geweest met hem. Nou het is zo gegaan in zijn leven.

Als jongen uit deze omgeving kwam hij eerst in het burgerwerk. Toen zo ongeveer in 1906 zijn eerste dienstverband met Boele, maar dan bij de firma de Weduwe C. Boele te Slikkerveen.

Dit bedrijf was voortgekomen uit de splitsing in 1870 van de werf van Pieter en Cornelis Boele, na de dood van Cornelis Boele.

Voorman was toen Kees Lodder, alles was er nog handwerk en beslist geen verwarming in de winter. 's Wintersavonds moest je het bij een olielampje zien klaar te spelen.

Toen in 1909 het werk wat slapper werd, ging hij naar Amsterdam bij Goedkoop. Daar zat namelijk een hoofdbaas, die uit Slikkerveen afkomstig was. En die had sterke voorkeur voor mensen uit deze buurt.

Thuis hadden ze het echter niet zo op Amsterdam en zo keerde hij terug om in de loop der jaren te gaan werken bij werven als Wilton, P. Smit, Burgerhout, Bijvoet - Dordrecht.

In 1939 kwam hij op ons bedrijf en daar is het bij gebleven. Eerst bij baas Sla en later bij baas Leenheer. Heel prettig gewerkt. Ook de laatste jaren als beheerder in het houtmagazijn.

Naast de afgifte voor eigen behoefte van het bedrijf, verzorgde dit magazijn ook de leverantie aan personeelsleden die voor thuis wat nodig hadden.

Speciaal in de schoonmaaktijd had iedereen de kriebel. Ook te bepalen wat oud hout en wat nog voor het bedrijf bruikbaar hout was gaf wel eens strijd. Dan kon je nog wel eens lachen ook.

Het afscheid van de collega's in de timmerloods heeft hem zeer getroffen. De aangeboden vishengel en leefnet, tezamen met het bootje achter het huisje Oostdijk 51, zullen hem nog vaak doen terugdenken aan de tijd toen hij nog niet overdag de vissport kon beoefenen.

De timmer-dichter zei het op deze manier en wij met hem:

„Maar, Arie, neem van ons dan aan
Dat toch de vriendschap blijft bestaan
Want voortaan als wij hout opgeven
Dan denken w'elke keer weer even
Hoe jij daar in dat hokje zat
Of ons ook hielp aan plank of lat.”

F.

Zaterdag 26 april stonden voor de directiekamer een paar klompen en daarop lag een pet. Mels Ouwens nam afscheid daarbinnen.

Bij elkaar heeft hij zo'n 48 dienstjaren gemaakt op ons bedrijf en dat is niet iets om licht overheen te lopen. In Bolnes geboren kwam voor hem op 12-jarige leeftijd, in 1903 het moment dat hij, gestoken in een door moeder gemaakt nieuw bruin kielkje, met vaders meeding naar Pot om nagels in te duwen. In 1904 ging hij over naar Boele en hier liep hij de rij af, nagelheter, aanhouder, klinker. Eerst met de hand, toen met de lucht.

Dat was voor vele klinkers bij de zo ongeveer 24 ploegen die we toen hadden een hele overgang. Eerst gemopper maar al gauw wilde men van de handhamers niet meer weten. Behalve natuurlijk sommigen die het maar niet onder de knie kregen.

Ja, ja, die goeie ouwe tijd....

Het is hem als jongetje eens gebeurd dat de ouderen hem, bij de maandagse kan jenever na de afrekening, vastpakten en het edele vocht in zijn keel goten toen hij niet wilde. En dan dinsdags jakkeren om de verloren tijd in te halen.

Of helpen bij het opdraaien op de helling; vier dagen achtereen, herinnert hij zich, hebben ze aan de raderboot Knipscheer of zoiets gedraaid en heet dat het was. Zijn trots is nooit te laat gekomen te zijn in al die jaren.

Ook het afscheid van de collega's heeft hem zeer getroffen. Trouwens verscheidene van hen waren ook getroffen, want bij het de hand drukken had hij een knuppeltje in de andere hand, waarmede nog lopende meningsverschillen zijn afgesloten.

Wie meent dat hij te kort is gekomen, melde zich Julianastraat 48.

Daar staat op de schoorsteenmantel de aangeboden kleine veldsmidse, een keurig modelletje van het werktuig dat hij de laatste jaren zo vaardig heeft bediend.

Nog vele jaren in goede gezondheid toegewenst, Mels!

F.

Ondergetekende betuigt hiermede zijn hartelijke dank voor de belangstelling getoond tijdens zijn verblijf in het ziekenhuis en bij zijn thuiskomst door de directie, dr. meyer, het bestuur van het Sociaal Fonds, bazen en collega's.

A. VAN GENT.

PERSONALIA

De dienst hebben

- verlaten:**
 31 jan. W. Schults, elek. lasser;
 1 febr. C. v. Wijngaarden, voorslager;
 15 febr. A. Clarig, elek. lasser; A. Spadoni, koker;
 18 febr. mej. M. Commijs, telefoniste;
 28 febr. M. J. Peters, h. ijzerwerker;
 4 maart W. M. Musters, h. ketelmaker;
 8 maart mej. J. P. Kuiper, werkster bedrijfslogiesgeb.;
 22 maart M. Doedens, ijzerw.;
 29 maart A. G. Vermeulen, onderh.bankwerker; mevr.

- W. Hamstra-Bakker, ketelpaknaaister; I. de Haan, werfautochauffeur;
 31 maart H. J. v. Loon, bedrijfsassistent afd. scheepsbouw; A. Spek, tekenaar afd. machinebouw;
 5 april H. L. Verhage, leerl. scheepsbesch.; J. W. Olivier, ll. mach. bankwerker; J. Scheper, ijzerwerker; M. Scheper, ll. scheepsbesch.
 18 april J. Mak, machinaal brander;
 19 april H. Versluis, stoomkraanmachinist;
 30 april J. H. de Bruin, bedrijfsorganisator.

GEPENSIONEERD

P. KOOYMAN

Magazijnmeester centraalmagazijn

Op 31 maart namen we afscheid van de heer P. B. Kooyman, die ons bedrijf na 44 jaar trouwe dienst, op 60-jarige leeftijd verliet. Helaas vijf jaar te vroeg, maar zijn gezondheidstoestand noodzaakte hem, vervroegd pensioen aan te vragen.

Geboren op West-IJsselmonde, stapte hij na 2 jaar boerenwerk in de scheepsbouw. Als nageljongen bij het oude Wilton-Fijenoord. 16 jaar geworden, was hij het nagelheten zat en kwam via Pot op zijn 16e jaar bij ons bedrijf in dienst.

Eerst als hulp-ijzerwerker bij Goof van Wingerden, maar al spoedig in het magazijn bij Gijs Koedood. Maar nog niet definitief, want in 1919 werd hij tijdschrijver-werkopnemer, wat hij zo goed deed, dat hoofdbaas Van Dijk hem bij zich op de werf wilde hebben. Daar bleef hij, tot hij op 1 juli 1943 magazijnmeester werd, welke functie hij tot zijn afscheid heeft vervuld.

In die periode heeft hij de enorme groei en modernisering van het magazijn meegemaakt, die hem dikwijls voor grote problemen stelden. Nu kan hij echter een gaaf en goed geordend magazijn achterlaten in handen van zijn opvolger de heer IJsselstein, die hij tijdig en terdege hiervoor heeft ingewerkt. Die magazijnjaren waren zijn prettigste jaren, in tegenstelling tot de crisisjaren van '32 tot '37 en de hongersjaren '43 en '44, tijdens welke hij menagemeester was van de gaarkeuken.

Nu gaat hij dan uitrusten van een werkzaam leven. Zoon Henk in de Koperslagerij (18 dienstjaren) houdt hem wel op de hoogte van de gang van zaken. Voorlopig blijft Kooyman nog „op het bedrijf” wonen, maar als het even kan trekt hij naar de hogere gronden in Gelderland, waar de lucht voor zijn gezondheid beter is.

We wensen hem met zijn vrouw, nog vele rustige jaren toe in de best mogelijke gezondheid.

In dienst getreden:

- 12 febr. J. Strieper, ll. ijzerwerker;
 13 febr. D. Roosenbrand, h. ijzerwerker;
 17 febr. R. v. Zanten, voorman ijzerwerkers; H. J. v. d. Ent, werfautochauffeur;
 24 febr. D. Vorster, mach. bankwerker; A. Buis, admin. employé (rep. afd.);
 25 febr. K. Glas, documentalist;
 3 maart mej. B. M. v. Wingerden, ketelpaknaaister; P. de Haan, ll. mach. bankw.;
 17 maart J. J. v. Adrichem, h. mach. bankwerker (volutair);
 14 april A. Terpstra, ll. ijzerwerker;
 1 mei G. Baars, h. ijzerw.

Promoties:

Aangesteld tot magazijnmeester van het Centraal Magazijn per 1 april 1958, W. IJsselstein.

Naar militaire dienst:

- 31 jan. C. Hokke en E. Groenewegen v. d. Weide, h. mach. bankwerkers;
 15 febr. N. Kruithof, kantoorbediende loonadministratie;
 20 febr. G. Loeve, h. mach. bankwerker;
 2 april D. v. d. Berg, h. mach. bankwerker;
 4 april E. Meijer, h. mach. bankwerker.

Terug uit militaire dienst:

- 10 maart J. J. Kempeneers en A. v. Zwienen, mach. bankwerkers;
 10 april J. Schouten, leerling scheepsbeschieter.

Bemetel-examen:

Voor de in januari 1958 afgenomen examens slaagden:

Machine bankwerken:

H. Bakker, A. A. v. 't Hof, M. Koogje, E. Meijer, W. Sinon, H. Verhoeven.

Metaaldraaien:

L. Huizer.

Scheepsbeschieten:

A. Advokaat, T. C. Dijkgraaff en H. L. Verhage.

Af schrijven:

M. J. Peters.

IJzerwerken en afschrijven:

M. T. Lagendijk, J. Saly.

Geboren:

- 11 jan. Pieter, zoon van J. Berkenbosch (ijzerwerker);

- 15 jan. Cornelia, dochter van M. Mudde (draaier);
 26 jan. Bastiaan, zoon van M. A. van Hoek (tekenaar afd. machinebouw);
 28 jan. Johannes, zoon van A. J. v. d. Poel (mach. bankwerker);
 29 jan. Dirk, zoon van H. v. d. Wilt (tekenaar afd. machinebouw);
 30 jan. Johanna, dochter van J. Brandt (lasser);
 8 febr. Ludwina, dochter van S. Kuiper (hakker);
 10 febr. Dilia, dochter van P. N. van Arum (tekenaar afd. machinebouw);
 11 febr. Hendrik, zoon van N. v. Voren (mach. bankwerker);
 23 febr. Josephus, zoon van V. G. F. Eggenhuizen (draaier);
 25 febr. Dirk, zoon van W. den Boef (draaier);
 4 maart Rutgerus, zoon van J. A. Heymen (ijzerwerker);
 12 maart Lyda, dochter van S. den Boef (ijzerwerker);
 19 maart Benjamin, zoon van J. C. Koogje (elek. lasser);
 22 maart Josephus, zoon van M. J. G. Heinen (pijpenmonteur);
 27 maart Adrianus, zoon van A. Broekzitter (elek. lasser);
 9 april Rudi, zoon van J. H. Wilstra (h. scheepmaker);
 10 april Harm, zoon van F. H. Smit (hakker);
 17 april Cornelia, dochter van J. Dupré (tekenaar afdeling scheepsbouw);
 19 april Jannetje, dochter van J. Bezuyen, kraanmach.);
 23 april: Wilhelmus, zoon van W. M. Heinen (pijpenmonteur);
 29 april Klaas, zoon van E. Kost (magazijnbediende);
 1 mei Marjolein, dochter van Ph. J. van Ommeren (bedrijfsassistent);
 Adrianus, zoon van S. P. Broersen (elektr. lasser).

In het huwelijk getreden:

- 21 jan. E. R. v. d. Broeke (ijzerwerker) met mej. G. M. Koenen;
 28 jan. G. H. Sahulata (elek. lasser) met mej. H. Biesbroek);
 4 febr. P. Buys (elek. lasser) met mej. A. J. Veldhoven);
 26 febr. J. Schop (mach. bankwerker) met mej. J. K. Luyendijk;
 9 april S. Keukenbring (tekenaar afd. scheepsbouw) met mej. A. Non.